

Sušanka, P.; Karasová, J.; Jarolímek, M.

I. Co nesmí v činnosti MAS chybět:

Rovnováha (vyváženost) mezi ISRÚ a vlastní činností MAS (programovými rámci jednotlivých OP)

Různé druhy území venkovského prostoru, na kterých působí místní akční skupiny musí mít i věcně odlišné ISRÚ. Tomu musí odpovídat i vypracování programových rámců pro jednotlivé OP. Tvorbu ISRÚ pro odlišná území venkova napomohou vhodně nastavená pravidla definující co je zakázáno a nikoli „přesný“ popis toho co je v činnosti MAS dovoleno. MAS nemohou být zaměřeny pouze na bezchybnou administraci procesů své činnosti, ale i na tvorbu přidané hodnoty MAS, která tvoří základní princip metody LEADER. Naplňování principů METODY LEADER pak tvoří z MAS důležité aktéry v procesu rozvoje venkova. Pouhá i když bezchybná administrace „rozdělování prostředků“ to nezajistí.

Územní celistvost MAS

Z geografického hlediska je vymezené území MAS celistvé, bez izolovaných územních celků. Při rozšiřování územní působnosti MAS nesmí dojít ke vzniku izolovaných územních celků. Na území, které si MAS sama vymezila, vyvíjí MAS svoji činnost celoplošně.

Komunitní práce

V činnosti MAS nemůže chybět zapojení veřejnosti do diskuze o rozvoji venkova, o integrované strategii rozvoje území, diskuze nad každým projektem významnějšího charakteru pro místní komunitu. Nesmí chybět ani střídání (podle potřeby) různých pracovních forem.

Formy: pracovní semináře, workshopy, pracovní skupiny, kulaté stoly, veřejné diskuze, atd. až po prosté rozhovory s občany.

Forma zapojování veřejnosti má zásadní důležitost. Při volbě nesprávných metod a forem, při nedostatku času a při použití formálních postupů (ve své podstatě třeba i správných, ale špatně použitých) může být dosaženo více škody než užítku.

Živý venkov

MAS aktivizuje spolkový život na svém území. Vyhledává a podporuje aktivní jednotlivce, spolky, NNO, spolupracuje s obcemi. Chceme-li spolkový život aktivizovat, musíme ho celoplošně sledovat a vyhledávat různé formy podpory těchto neinvestičních „měkkých“ projektů obcí a mikroregionů na území MAS.

Národní a mezinárodní spolupráce

Národní spolupráce MAS a mikroregionů by měla být zahrnuta do ISRÚ daného území pro období 2014+ a využita zejména pro přenos nových poznatků a příkladů dobré praxe. Mezinárodní spolupráce by neměla chybět po roce 2014+ v žádné aktivní MAS působící na území ČR.

Vzdělanost a vzdělávání

Součástí hnutí LEADER by měl být vlastní vzdělávací systém zaměřený na mimoškolní vzdělávání na venkově. Vzdělávání manažerů, zaměstnanců MAS, aktivních občanů, kteří v našich obcích pozitivně ovlivňují jejich rozvoj a hlavně aktivní život v dané obci či mikroregionu. MAS by měly v období 2014+ aktivně podporovat mimoškolní výchovu venkovské mládeže (péče o zdraví, manuální dovednosti, péče o osobnost a rozhled- jazykovou gramotnost). Vzdělání a vzdělávání všech vrstev obyvatelstva včetně seniorů (kupř. prevence) ve venkovském prostoru by se mělo stát centrem pozornosti pro období 2014+. Prodlužování aktivního věku je třeba využít k vyhledávání a zapojování seniorů do aktivit obcí. Velmi důležitá je i výchova k vzájemné úctě generací.

Spolupráce s odborníky

Není neznalostí a neinformovaností, pokud MAS využívá servisních, poradenských služeb a všech možných jiných forem vzdělávacích procesů. Navíc, čím vyšší bude úroveň poskytovatelů těchto služeb, tím vyšší bude i úroveň samotných MAS. Stále se zvětšující rozsah v nabídce školitelů významně devaluje úroveň jednotlivých typů vzdělávání, proto by MAS měly věnovat velkou pozornost výběru jednotlivých typů vzdělávání a výběru školících firem či samotných školitelů.

Administrace projektů

Průvodním jevem činnosti každé MAS je administrace. Opírá se o podrobné plánování své činnosti, jeho každodenní kontrolu, dodržování stanovených pravidel a fungujících hlavních článků místní akční skupiny (řídících, kontrolních a výběrových).

Hodnocení MAS

Komplexní hodnocení MAS, které bude zahrnuto do dohody (smlouvy) vybraných MAS s řídicím orgánem. Hodnocení kvality administrativních činností MAS, musí být doplněno o hodnocení přidaných hodnot v činnosti každé MAS, které mají rozhodující vliv na daném území venkova.

II. Heslo:

Místní akční skupiny nechtějí mezi sebou soutěžit. Místní akční skupiny se chtějí sdružovat, vzájemně si pomáhat a úzce spolupracovat.

III. Nutné podmínky shody v činnosti MAS:

Místní akční skupiny provádí animaci svého území venkovského prostoru. Jsou generátorem inovativních postupů a aktivit. Vyhledávají aktivní jednotlivce a spolky ochotné angažovat se ve prospěch udržitelného rozvoje venkova. Podporují lokální filantropii a dobrovolnictví.

Průvodním jevem činnosti každé MAS je administrace. Opírá se o podrobné plánování své činnosti, její každodenní kontrolu, dodržování stanovených pravidel a fungujících hlavních článků místní akční skupiny (řídících, kontrolních a výběrových).

Možné rozdíly mezi jednotlivými MAS jsou dány územními rozdíly venkovských prostorů, ve kterých jednotlivé MAS působí. Rozdíly mezi venkovy jsou výrazné a proto budou i výrazné rozdíly v naplnění ISRÚ, ale i poměrech jejího naplňování.

IV. Dlouhodobý proces změn v myšlení a vztazích venkovského obyvatelstva

Zdá se nám, že naše společnost prochází dlouhodobě krizovým obdobím. Pravděpodobně nejdůležitější činnosti místních akčních skupin je vedle naplňování Strategického plánu LEADER, pozitivní ovlivňování myšlení a uvažování, podněcování k dobrým sousedským vztahům a častým společenským aktivitám venkovského obyvatelstva. Je třeba prosazovat a uvádět do života komplexní prosociální chování (přičemž si nelze zaměřovat s pojmem socialistické – a to socialistické ve všech podobách).

10 bodů pro výchovu ke komplexní prosociálnosti (© etické fórum)

1. komunikace,	6. empatie,
2. důstojnost lidské osoby, úcta k sobě,	7. asertivita, uvolňování agresivity,
3. pozitivní hodnocení druhých,	8. reálné a zobrazené vzory,
4. tvořivost a iniciativa,	9. pomoc, darování, přátelství a spolupráce,
5. vyjádření a komunikace citů,	10. komplexní prosociálnost.

10 „smrtných hříchů“ při realizaci rozvoje venkova

(modifikace sedmi smrtných hříchů **Maury Walsh**)

Činnost MAS bez

1. spoluúčasti a partnerství,	6. rozvah a financí,
2. morálky a korektnosti,	7. projektů a plánování,
3. aktivizace a mobilizace,	8. infrastruktura a životního prostředí,
4. informací a vzdělávání,	9. chudých lidí a vzdělávání,
5. uskutečnitelnosti a udržitelnosti,	10. žen a mladých lidí

je totální a zásadní chyba.

SWOT analýza metody LEADER

Silné stránky / STRENGTHS	Slabé stránky / WEAKNESSES
 <p>LEADER jako dobrá značka: Propracované principy metody LEADER (EU)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Komunitně zpracovaná strategie místního rozvoje ➤ Partnerství na místní úrovni ➤ Přístup „zdola nahoru“ ➤ Integrované a vícesektorové projekty ➤ Inovační přístup ➤ Spolupráce – know-how ➤ Vytváření sítí <p>MAS založené za účelem realizace metody LEADER MAS je partner (ne pouhý úřad) Specifika MAS jako neziskového subjektu Místní manažer (ne export z firem)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sounáležitost s regionem ➤ porozumění s místními obyvateli ➤ znalost místních specifik <p>Znalost území a jeho potřeb Pravidelná komunikace s veřejností S malými prostředky významné výsledky Vytváření přidané hodnoty Dobrovolná práce pro MAS a rozvoj území</p>	<p>Účelové zakládání MAS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Manažer „z dovozu“ ➤ Kvalifikovaný manažer – ale bez znalosti metody LEADER (dtto ostatní zaměstnanci) <p>Nedostatečné využívání silných stránek a principů metody LEADER Nerespektování zásad pro výchovu ke komplexní prosociálnosti (10 bodů © etické fórum) Činnost MAS bez</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. spoluúčasti a partnerství, ➤ 2. morálky a korektnosti, ➤ 3. aktivizace a mobilizace, ➤ 4. informací a vzdělávání, ➤ 5. uskutečnitelnosti a udržitelnosti, ➤ 6. rozvah a financí, ➤ 7. projektů a plánování, ➤ 8. infrastruktura a životního prostředí, ➤ 9. chudých lidí a vzdělávání, ➤ 10. žen a mladých lidí <p>Snaha o devaluaci MAS na pouhou administrativní jednotku Závislost na názorech ŘO a PA</p>
Příležitosti / OPPORTUNITIES	Ohrožení / THREATS
<p>Aktivní členská základna Otevřená občanská společnost na venkově Lidské zdroje v území - Aktivizace Konzervativnost venkova - stabilní vztahy Morální hodnoty (právo je vynutitelné státní mocí, morálka je vynutitelná společností - na venkově funguje) Specifika území - odlišnosti Zajištění kvalitního vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaměstnanců MAS ➤ Členů MAS ➤ Veřejnosti – (+ osvěta) <p>Partnerství mezi MAS – národní, mezinárodní</p>	<p>Znevýhodňování vzdělávání zaměstnanců MAS (a nových zájemců o práci v MAS) zatěžováním nerelevantními indikátory Nepochopení role manažera MAS v území Nepochopení působení metody LEADER jako jednoho nedělitelného celku (administrativa + animace)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nerespektování specifik území – popření přístupu „zdola nahoru“ ➤ Nadměrná administrativa, která omezuje možnosti metody ➤ Nerespektování principů LEADER ze strany Řídicích orgánů – vede ke snižování pozitivních výsledků metody ➤ Neschopnost pochopit a respektovat rozdílnost v jednotě <p>Pravidla ŘO likvidující stabilitu MAS z důvodu neznalosti praxe MAS na venkově Rozhodování bez praktických zkušeností o nás bez nás (popření principu partnerství) Prosazování principu kolektivní viny Nekoncepční politika rozvoje venkova (MMR – Mze) Rozhodování bez praktických zkušeností</p>